

Роздуми про Слово

МАТЕУШ ГОДЕК

28 ВЕРЕСНЯ 2023

Фото: Lawrence Lew OP

Багатослів'я

Якщо ми не ченці-камальдули, то, ймовірно, щодня вимовляємо тисячі слів — як і інші люди, що живуть довкола нас. Вмикаючи радіо, телевізор, інтернет, ми чуємо потік слів. Слово — це щось, без чого неможливо уявити життя, хоча ми це й не завжди усвідомлюємо. А багатослів'я — це нормальний, очевидний стан сучасної людини.

Коли ж слів не вистачає, багато хто з нас погано почувається. Нам незручно в тиші. У ситуації,

коли поруч немає нікого, хто міг би щось сказати, виникає дивне відчуття браку. Коли є хвилина вільного часу, що ми, найімовірніше, з ним робимо? Мабуть, навіть не замислюючись, шукаємо контент — тобто щось сказане або написане.

Слово як інструмент

Ніхто не може вказати на точний день, коли людина почала користуватися словом. Утім, очевидно, що поступово ці слова змінювалися, формувалися мови, змінювалися значення певних термінів; але навіть на мить нікому не спало б на думку, що світ може існувати без використання слова.

Завдяки тому, що контакт зі словом необхідний для нашого нормального функціонування, воно стало потужним інструментом для досягнення різних цілей. Тож ми не просто говоримо, а й замислюємося про те, як краще висловити думку, як побудувати фразу, що казати, про що не згадувати.

Чому ми купили те, що нам насправді не потрібне? Чому погодилися на щось, про що тепер жалкуємо? Чому причини плачемо? Можливо, тому, що хтось відповідним чином скористався словом.

Великі письменники, філософи, святі розуміли вагу слова і його роль у формуванні людини — не лише сучасної, а й майбутніх поколінь. Бо ж навіть тексти, записані в давні часи, досі впливають на нас.

Слово Бога

Серед численних слів, збережених у книгах, є ті, які ми приписуємо Богу. Ідеться, звісно, про Святе Письмо. Не занурюючись тут у тему створення Біблії, наголосимо тільки на тому, що й сам Бог використовував слово, щоби спрямувати Своє послання до людства.

Слово, яке вимовляє людина, не завжди має цінність. Не завжди людина дотримується слова. У випадку з Богом усе інакше. Те, що Він обіцяв, здійснилося. Мав прийти Спаситель — і Він прийшов. Мав померти і воскреснути — і це відбулося. Мав послати Духа Святого — і з дня П'ятдесятниці Утішитель діє в Церкві.

Слово Бога доступне для нас щодня. Ми повсякчас можемо розгорнути Біблію або послухати її в записі; ми можемо чути її у храмі під час літургії. І варто замислитися про те, який відносний обсяг людських слів, що їх ми чуємо кожен день, порівняно зі Словом Божим.

Використовуймо слово належним чином

Отримавши дар слова, ми можемо використовувати його краще чи гірше. Можемо підтримувати, підбадьорювати, допомагати, але також — завдати шкоди. Багато гріхів, які коїть людина, — це так звані гріхи мови.

Що більше ми говоримо, то менша цінність наших слів. Адже до кого більше дослухатимуться: до того, хто висловлюється, коли має що розумне сказати, чи до того, хто гомонить, щойно випадає така нагода? Живучи в світі, де є багато шуму, можливо, варто виховувати в собі навичку мовчання, коли воно доречне і потрібне.

Слово необхідне для будівництва й підтримки взаємин. Проте виникає питання, про що ми розмовляємо. Чи справді наші розмови розвивають? Замість говорити про те, що хтось зробив, можливо, краще поділитися тим, що Бог здійснив у нашому житті — або разом подумати про те, як можна зробити світ хоча б трохи кращим.